

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в дисертації Філіпішиної Л. М.

Керуючись пп. 2–7 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженого на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45); зі змінами: протокол № 21 (50) від 26.12.2023, протокол № 10 (60) від 14.05.2024 та протокол № 18 (68) від 22.10.2024), повідомляю про факти академічного плагіату в захищеній Філіпішиною Лілією Михайлівною дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- 2. <...> Академічним плагіатом є:
 - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
 - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перефразування чи довільний переказ без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

Факти порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»), виявлені в наступній праці:

Філіпішина Лілія Михайлівна. Формування стратегії сталого економічного розвитку промислових підприємств. – Дис. ... доктора економічних наук (спец. 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності). – Маріуполь, 2018.

Дисертація та автореферат Л. М. Філіпішиної розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0518U000614/>.

Науковий консультант: **Гончар Вікторія Василівна**, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу та бізнес-адміністрування Приазовського державного технічного університету (м. Маріуполь).

Офіційні опоненти:

• **Жовновач Руслана Іванівна**, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економічної теорії, маркетингу та економічної кібернетики Центрально-українського національного технічного університету (м. Кропивницький);

• **Мельник Леонід Григорович**, доктор економічних наук, завідувач кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Сумського державного університету;

• **Жилінська Людмила Олександрівна**, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри маркетингу та підприємництва Класичний приватний університет (м. Запоріжжя).

Дисертація була виконана у ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет» (м. Маріуполь) та захищена 02.06.2018 р. на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 12.052.02 у ДНВЗ «Приазовський державний технічний університет».

Учений секретар спеціалізованої вченої ради – кандидат економічних наук, професор **Бессонова Світлана Іванівна**.

За даними дисертації (с. 4–14), Л. Філіпішина має 59 публікацій, опублікованих за темою дисертації в 2006–2017 рр.

Установлено, що дисертація Л. М. Філіпішиної містить текстові збіги (плагіат) з наступними джерелами:

1. **Гончар В. В. Формування і розвиток системи управління стратегічними змінами підприємств чорної металургії.** – Дис. ... доктора економічних наук (спец. 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)). – Маріуполь, 2014. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0514U000670/>).
2. **Узун М. В. Внутрішній мотиваційний механізм інноваційної діяльності персоналу морських портів.** – Дис. ... кандидата економічних наук (спец. 08.00.04 – Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)). – Маріуполь, 2016. (<https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0417U000405/>).

Дисертація В. Гончар відсутня в списку літератури дисертації Філіпішиної, однак там є її монографія (на основі дисертаційного дослідження) під №71: Гончар В. В. Управління системою стратегічних змін в діяльності підприємств : проблеми формування, розвитку та використання : монографія (Маріуполь : ДВНЗ «ПДТУ», 2014), яка згадується на сс. 74, 101, 102, 190, 193, 195 і 315. Інші праці Гончар наведені під №№67–70. У Порівняльній таблиці (Додаток 1) наведені ті фрагменти дисертації Філіпішиної, що мають збіги з дисертацією В. Гончар без належних покликань.

Слід зазначити, що покликання [71] на працю Гончар на с. 102 є фальшивим, про що є пояснення в Порівняльній таблиці. На с. 193 Філіпішина поставила покликання [71] до таблиці 2.15, яку вона нібито «доопрацювала», а насправді повністю скопіювала з дисертації Гончар без змін. На с. 195 до правильного покликання [71] (це не плагіат) Філіпішина чомусь додала покликання №60.

Дисертація і будь-які інші праці М. Узуна відсутні в списку літератури дисертації Філіпішиної.

Збіги з дисертацією В. Гончар виявлені на сс. 73, 75–78, 82–85, 87–88, 90–103, 110–112, 116–118, 120, 122–130, 145–146, 150–152, 154, 157–158, 185–186, 189–197, 277–280, 300–307, 312–316, 325–329, 375, 378, 382–392, – **усього на 95 сторінках**.

Збіги з дисертацією М. Узуна виявлені на сс. 25–27, 220–226, – **усього на 10 сторінках** (з них 7 – основного тексту).

Виявлено, що Філіпішина дослівно переписувала фрагменти чужих дисертацій, кілька разів видаляючи вказані в них джерела; копіювала рисунки й таблиці, при цьому навіть замінила рік дослідження 2012-й на 2016-й (рис. 4.2). На с. 300 виявлений скопійований

чужий фрагмент разом з тими самими номерами джерел, але в списку літератури Філіпішиної вказані зовсім інші автори з іншими працями, тобто маємо доказ плагіату і фальсифікацію джерел.

Слід наголосити на тому, що В. Гончар – наукова консультантка Л. Філіпішиної та одночасно наукова керівниця М. Узуна, і всі три дисертації були виконані в одному закладі – Приазовському державному технічному університеті (Маріуполь) та захищені в одній спецраді Д 12.052.02 цього ж закладу. Очевидно, що В. Гончар не могла не помітити, що Філіпішина має в дисертації матеріали з її власної дисертації та з дисертації М. Узуна, тим більше що Узун захищався лише за рік до Філіпішиної.

Можемо констатувати, що Філіпішина вдруге захистила текст, що був уже захищений її науковою консультанткою (лише кілька таблиць, переписаних з дисертації Гончар, були Філіпішиною трохи оновлені).

Л. Філіпішина – одна з кандидатів на участь у конкурсі щодо обрання членів Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій (<https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/05/28/perelik-kandydativ-do-nauk-komitetu-nats-rady-z-pytan-rozv-nauky-i-tekhn-28-05-2025.pdf>); у списку кандидатів зазначено, що вона є в. о. заступника директора Первотомського навчально-наукового інституту Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова з навчальної роботи (Миколаївська обл., м. Первотомськ, вул. Одеська, б. 107); на сайті цього закладу <https://peasi.nuos.edu.ua/pro-institut/kerivnictvo/> зазначено її поштову адресу: liliia.filipishyna@nuos.edu.ua.

Про плагіат у дисертації Л. Філіпішиної на сайті «Плагіат і фальсифікації в наукових працях» є публікація «Грандіозна афера: Лілія Михайлівна Філіпішина захистила текст із дисертації своєї наукової консультантки» (<https://false-science-ua.odoo.com/grandiozna-afeta-liliia-filipishina-zakhistila-tekst-iz-disertatsii-svoiei-naukovoi-konsultantki>).

Наявні збіги текстів без зазначення покликань **порушують вимоги**, встановлені **статтею 42 Закону України «Про освіту»** щодо академічної доброчесності, а також **вимоги «Порядку присудження наукових ступенів»**, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 567 від 24 липня 2013 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1197-2021-p#Text>):

«9. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.»

«14. <...> У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторові якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело, є підставою для прийняття рішення про позбавлення його наукового ступеня.»

На підставі викладеного **звертаюся до НАЗЯВО з проханням:**

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Лілії Михайлівни Філіпішиної на здобуття ступеня доктора наук, провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення у дисертації Л. М. Філіпішиної фактів порушення академічної доброчесності.

2. У випадку підтвердження фактів порушень Л. М. Філіпішиною академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня доктора наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Філіпішиної Л. М. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Філіпішиної Л. М., поданої на здобуття наукового ступеня доктора економічних наук, у форматі pdf.
3. Електронні копії зазначених у скарзі джерел неправомірного використання в форматі pdf.

05 червня 2025 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.